

Ried vum Edy Graf, Prääsident vun den Enrôlés de Force,
Sektoun Biekerech - Ell - Réiden,
bei der Aweiung vun der Plaz vun den Zwangsrekrutéierten zu Réiden
den 13. Oktober 2013

Am Numm vun der Amicale des Enrôlés de Force, Sektoun Biekerech - Ell - Réiden, an als Initiator vum Projet, sinn ech frou a stolz iech haut hei bei der offizieller Aweiung vum Monument vun der Zwangsrekrutéierung an der Réidener Gemeng kënnen ze begréissen.

„Es gibt keine Zukunft ohne Erinnerung, es gibt keinen Frieden ohne Erinnerung!“ sot de Pöpst Jean-Paul II. An de franséische Maréchal Foch: « Un peuple cesse de vivre lorsqu’il cesse de se souvenir. »

Et ass eis Pflicht, eis un d’Affer vun den Zwangsrekrutéierten, Resistenzler, Refraktairen an all deenen déi an den alliierten Armée gekämpft hunn ze erënneren an hinnen eis Dankbarkeet auszuschwätzen. Doduerch, dass mir eis e Beispill huelen un all den Affer vum Nationalsozialismus wäert et eis geléngen an Europa definitiv eng Zukunft vu Friden an Wuelstand ze schafen.

Edy Graf, Prääsident vun den Enrôlés de Force Biekerech - Ell - Réiden

478 Jongen a Meedercher vun de Joergäng 1920-27 sinn am 2te Weltkrich an de Gemenge Biekerech - Ell - Réiden vun den Nazien erfaasst ginn, an e groussen Deel gouf agezunn. 39 vun hinnen hunn dëst mat hirem Liewe bezuele mussen, a leien haut a friemer Äerd begruween.

Eis Amicale schafft am Kader vun der Erënnerung a mir si besonnesch houfreg haut hei en neit Kapitel vun der Réidener Geschicht däerfe matzeschreiwen! Eis Amicale gouf am Joer 1966 vu fréieren Zwangsrekrutéierte gegrënnt, an hei zu Réiden als asbl ënner der Nummer 127 enregistriert.

Hir Memberen hu sech agesat fir d’Intérête vun den Enrôlés de Force um kommunalen an um nationale Plang ze verrieden, fir d’Udenken un hir gefalen oder nach vermësste Komeroden héich ze halen, fir ze erënneren un dat kierperlecht, moralescht a séilescht Leed wat hinnen zougefügt gouf an dësem schrecklechen 2te Weltkrich.

Wéi mir als Jonge vu fréieren Zwangsrekrutéierten dem Comité vun der Amicale am Joer 2009 bäigetruede sinn, hu mer de Projet eng Zwangsrekrutéierteplaz an dienen 3 Gemenge Biekerech, Ell a Réiden ze kreéieren an d’Liewe geruff an diene respektive Gemengeverantwortleche präsentéiert.

Den 10. Oktober 2010 wor et du sou wäit, mir konnten zu Ell déi éischt Plaz aweien. E schéint Monument aus Holz, eng Skulptur realiséiert vun engem lokale Kënschtler, dem Marc Fetler, an Tafel mat den Nimm vun allen Zwangsrekrutéierten aus der Gemeng Ell, erënnere säitdeem un dat Leed wat den 'enrôlement forcé' fir d’Familljen aus der Eller Gemeng bedeit huet.

Duerno, am Juni 2011, konnte mer zesumme mat der Biekerecher Gemeng während enger ganzer „Semaine du Souvenir“ hir Plaz vun den “Enrôlés de Force” inauguréieren. Och zu Biekerech ass dës wonnerschéi Plaz bäi der Kierch haut schonn net méi aus dem Duerfbild ewechzedenken, an all Joer gedenken déi Biekerecher op der Journée de la Commémoration Nationale hire Familljen déi ënner dem Nazijoch gelidden hunn a verneige sech zur Erënnerung virun dësem Monument.

Haut, op dësem 13. Oktober 2013, um nationale Gedenktag, sti mir dann elo voller Stolz zesummen hei mat de Réidener, fir d'Monument aus hirer Gemeng senger Bestëmmung ze iweginn. E schéint Monument aus Steen, réaliséiert vun der Kënschtlerin Rita Sajeva. Domadder hu mer dann och op onsen 3 Plazen Elementer benotzt, déi säit jeher vun der Mënschheet verschafft goufen: Holz, Eisen a Steen.

D' Aweigung vun dësem Monument hei zu Réiden bedeit d'Enn vun eiser Initiative déi mer 2009 ugefaangen haten, a meng Wieder rüchten ech gläichzäiteg un eis Eller a Biekerecher Frënn. Domadder ass awer fir ons an der Amicale des Enrôlés de Force d' Aarbecht net ofgeschloss, nee dat wor just den Ufank – mä e ganz wichtegen Ufank!

Just elo zu dëser Zäit, 71 Joer nom Dekret vun der Zwangsrekrutéierung duerch de Gauleiter Gustav Simon, konnte mir nach op Zäitzeien zeréckgräifen, fir ons ze hëllefen d'Vollstännegkeet vun onse Recherchen mat ze iwerpréifen. Elo, wou déi meescht Zeie vun diene schrecklechen Evenementer eis verlooss hunn, ass et un äis hinne Merci ze soen andiems mir hiirt Udenken un déi zukünfteg Generatiounen weiderginn. Mir hunn hire Fändel iwerholl a mir maachen alles fir en an Éieren ze halen.

Mir schaffe weider „Widder d'Vergiesen“ a wëllen dat un eis Kanner weiderverméttelen wat hir Grousselteren hu musse materliewen, wéi den däitschen Okkupant hannerhätteg onst Land iwerfalen huet, seng Bierger gepisaakt a seng Jugend brutal vergewaltet huet, an se duerno an eng verhaassten Uniform gestach huet fir si da géint all Moral a Rechtsprinzipien an e Krich ze schécken, dien hiren net war!

E Crime géint e Lëtzebuurger Land, dat säit dem Londoner Traité vum Joer 1839, e selbststännege Staat wor, een eenzegaartegt Verbriechen géint eis Identitéit, géint d'Jugend vun engem fräien a souveräne Staat!

Eis Jugendlech, 15 bis 22 Joer al, also nach Kanner vun dienen déi meescht nach ni méi wäit vun doheem fort wore, wéi e puer Kilometer, just bis an d'Nopeschgemeng, hunn duerno an der Friemd e puer Dausend Kilometer vun doheem musse géint den Doud kämpfen.

Ernidregt, gepisaakt, gedemütegt, gequält a geschloen, e groussen Deel un d'Front geschleeft, wou déi meescht vun hinnen d'Waffe gehäit hunn, fir sech dann a Gefaangenschaft erëmzefannen, wou si laang Méint bäi Keelt, Hunger a permantem Verlaangere no doheem an onmenschleche Verhältnisser hu musse probéieren ze iwerliewen, fir villäicht déi doheem erëmzegesinn, déi hinnen dach esou léif waren.

Si sinn als Kanner gaang an als Männer erëmkomm, gezechent vun Torturen a schrecklechen Erliednesser.

Mir maachen haut een Opruff un all Réidener, un d'Enseignanten an un d'Gemengeverantwortlech fir an Zukunft mat hire Kanner bäi dëst Monument ze kommen, hinnen ze wise wat Zwangsrekrutéierung fir d'Lëtzebuurger Land a spezifesch fir d'Awunner aus der Réidener Gemeng bedeit huet. Unhand vun den Nimm op den Tafelen, wou all Jongen a Meedercher dropstinn, déi an dëser Gemeng zwangsrekrutéiert goufen, Nimm déi hinne bekannt sinn, ganz Familljen déi ënner iergendenger Form ënner der Zwangsrekrutéierung gelidden hunn, wäerten si besser d'Ausmooss vum Leed vun der Zwangsrekrutéierung an hirer eegener Gemeng verstoen.

Erzielt hinne virwat et no engem 1. Weltkrich nach zu engem zweete Weltkrich konnt kommen!
Erzielt hinnen dass dëse Krich 55,3 Milliounen Mënscheliwe kascht huet!
Erzielt hinnen dass dorënner 14,7 Milliounen Ziviler hu musse stiewen!
Erzielt hinne vum Holocaust, wou 5,9 Milliounen onschëlleg Judden, Mammen, Pappen,
Kanner a Baby'en a Konzentratiounslagere vergaast a verbrannt goufen!
Erzielt hinnen dat alles a widderhuet et ëmmer erëm, fir dass all dës Crimen net a Vergiessenheet geroden.

Léif Leit, mir sinn deene 14.782 Lëtzebuurger Zwangsrekrutéierten dat schëlleg! Loosse mir ons zesummen duerfir asetzen, dass hiert Leiden schlussendlech net ëmsoss wor.

Ech hunn zwee ganz léif a gesond Kanner, den André, 13 Joer al, an d'Sarah, 19 Joer al. Ech hunn hinnen erzielt wat hire Bopi am RAD, an der Wehrmacht, un der Front, um Krichsgeriicht an duerno zu Tambow a russescher Krichsgefaangenschaft huet missen erdroen, nodiems e quasi am Sarah sengem Alter ouni irgending Virahnung zwangsrekrutéiert gi wor, woumadder säi physischen a séilesche Leidenswee ugefaangen hat..

Ech hunn hinne erzielt wat hiren Urgrousselteren an hire Famillje geschitt wär, wann hire Bopi dem Opruff vun der Zwangsrekrutéierung net gefollegt wär. Ech hunn hinne Bréiwer ze liese ginn, vun hirem Bopi, déi hien aus dem RAD an duerno vun der polnescher Front u seng Mamm geschéckt hat, Bréiwer an dienen een déi ganz Angscht a Verzweiflung an dat schreckleche Verlaangere no doheem kann erausliesen ..

D'Sarah ass dann och dëst Joer mat engem Grupp aus dem Atertlycée hei vu Réiden op Auschwitz/Birkenau gefuer, wou et e puer Deeg mat Zäitzeie vun Auschwitz zesumme konnt sinn, materliewe konnt wéi dës Zäitzeien, déi haut an engem Alter vu wäit iwer 80 Joer sinn, an déift Kräischen a Jéimere verfale, wa si op dës Plaz zeréckkomme, wou si dach esou entwürdegt a schlëmmer wéi e Stéck Dreck behandelt goufen, wou si materlieft hu wéi hei zum Schluss all Dag 20.000 onschëlleg Léit vergaast an zum Deel nach lieweg verbrannt goufen – dëst nëmme wëll si jüdescher Ofstamung woren.

Mir als Amicale verweigere vehement all Form vun Nationalismus, Rassismus a Faschismus, all Form vun Haass an Ausländerfeindlechkeet, wëll mir wësse jo zu wat dat féiere kann, a wéi labill de Mënsch dach ass, wann e verblennt gëtt vu solche falschen „Doktrinnen“.

Wéi oft héiere mer dach och haut an eiser Gesellschaft déi eng oder aner Ausso wéi 'Dee blöden Ausländer, dee soll dach heem a säi Land goen... !' Neen, eist Land ass haut ee vereenegt Europa, an dorunner solle mir festhalen, keng Leit diskriminéiere wëll si eng aner Sprooch schwätzen, eng aner Relioun praktizéieren oder eng aner Faarw hu wéi mir selwer. Eréischt wann et keng Ënnerdréckung, keng Ausländerfeindlechkeet a kee Krich méi gëtt, dann hu mir **dëse** Krich gewonnen!

Fir ze schléissen wëll ech am Numm vun der Amicale des Enrôlés de Force, der Réidener Gemeng mat un hirer Spëtzt dem Buergermeeschter Dr Henri Mausem e ganz, ganz gousse Merci ausschwätzen, fir dat, wat en si haut hei an der Gemeng am Sënn vun der Erënnerung maachen.

Merci alleguerten, déi sech op déi eng oder aner Manéier um Gelénge vun dëse schéine Feierlechkeeten bedeelegt hunn.

Merci am Numm vun allen 14.782 Lëtzebuerger Zwangsrekrutéierten

„Léiwen Härgott, schenk de Jongen d'éiweg Rou an Himmelsfreed,
wëll si woren all gezwongen, an enger Zäit vu Kräiz a Leed!“

*André Graf
Sarah Graf
Yvonne Graf - Mossong
Ed Graf
Marie - Josée Graf - Araujo
virum Denkmal zu Réiden*